

PSİKOLOJİK ÖLÇME ARAÇLARININ OKULLARDA REHBERLİKTE KULLANILMASI SORUNU

Doç. Dr. Süleyman Çetin ÖZOĞLU*

Eğitimde Psikolojik Ölçme Araçları

Çağımızda, psikolojik ölçme araçları öğretim dışında da oldukça yaygın bir biçimde kullanılmaktadır. Bu nedenle, psikolojik ölçme araçlarının amaçlarında ve kullanma yöntemlerinde farklılıklar olacağı beklenmelidir. Uzun süre, psikolojik ölçme araçlarıyla ilgili olanların çalışmaları, bu araçların geliştirilmelerine ve araçlardan birey hakkında elde edilen sonuçları anlamaya, açıklamaya yönelik olmuştur. Bu çalışmalar bir çok psikolojik ölçme aracının geliştirilmesini ve standardize edilmesini sağlamıştır.

Yakın geçmişte ise, psikolojik ölçme araçlarını kullananlar daha çok bu araçların birey veya gruplar için kullanılmasındaki işlemler üzerinde durmaya başlamışlardır. Psikologların gözlemlerine göre, iyi yetişmiş bir rehberlik uzmanı bile zaman zaman psikolojik ölçme araçlarını eğitsel ve rehberlik amaçlarıyla kullanma konusunda sorunlarla karşılaşmakta ve kendini boşlukta hissetmektedir.

Psikolojik ölçme araçları eğitim uygulamalarında farklı amaçlar için kullanılmaktadır. Bu amaçlara kısaca değinmek yararlı olacaktır. Eğitim uygulamalarında, Rehberlik amaçları dışında, psikolojik ölçme araçlarının;

1. Kuruluş veya programlara uygun eleman seçme,
2. Kuruluş veya programlar içinde bireyleri işlere veya iş düzeylerine yerleştirme,
3. Belirli bireylerin özellik ve gereksinimleri çerçevesinde kuruluş veya programları ayarlama, adapte etme, (Özel Eğitim kurumlarında olduğu gibi)

4. Genel olarak öğrencilerin veya kuruluş ve program elemanlarının özellik ve gereksinmelerini karşılamak üzere kuruluştaki veya programda uygulamaları değiştirme ve geliştirme, için kullanıldıkları görülmektedir.

Psikolojik ölçme araçlarını bu biçimlerde kullanmaya kısaca, ölçme, seçme, yönetim ve yeniden örgütlenme amaçlarıyla kullanma da demek mümkündür. Genellikle psikolojik ölçme araçlarının bu tip amaçlarla kullanılmasında, kararların, plânların ve uyumların mahiyetini geliştirmek için bilgiler toplanmaktadır. Bu bilgi toplama işleminde, her zaman açıkça belirtilsin veya belirtilmesin, psikolojik ölçme araçlarının sonuçlarının sağladığı bilgilerin sorunumuz ve onunla ilgili eylem için geçerli olduğu varsayımını kabul etmekteyiz. Psikolojik ölçme aracının geçerliliği üzerinde önemle durmaktayız.

Psikolojik ölçme araçlarının Rehberlik amacı ile kullanılması, yukarıda belirlenen kullanılma amaçlarından farklılık göstermektedir. Rehberliği, bireyin bir bütünlük içinde gelişmesinde, kararlar vermesinde, tercihler yaparak uyum sağlamasında ona yapılan sistemik ve ve profesyonel yardım işlemi olarak belirlemekteyiz. Bu yardım işleminde bireyi, *onu kendisine tanıtmaya çalışmak amacı ile tanımak* esas olmaktadır. Bu bakımdan, bazen, bireyi yalnızca kendisine tanıtmaya, anlatıp tasvir etmeye ve ona eğitsel, mesleki ve diğer hususlarda kendine özgü bir portre çizmesine olanak sağlamaya yöneldiğimizi düşünersek, psikolojik ölçme araçlarının geçerlilikleri ile ilgili yukarıda değindiğimiz varsayımı dikkate almak zorunda değiliz. Bu, psikolojik ölçme araçlarının ölçme ve Rehberlik amaçları ile kullanılmasında bir farklılık ortaya koyar. Bir diğer deyişle, Rehberlikte psikolojik ölçme aracını kullanmada, aracın geçerliği her zaman en önemli etken olmamaktadır.

Bir diğer hususda, Rehberlikte psikolojik ölçme araçlarını kullanmada, psikolojik ölçme araçlarından elde edilen bilgi veya bilgilerin birey hakkındaki mevcut bilgilere katkıda bulunmasının gerekli olmasıdır. *Bu bakımdan, rehberlik uzmanının psikolojik ölçme araçlarını kullanmadan önce birey veya bireyler hakkında halihazırdaki bilgilerin yetersiz olduğu ve psikolojik ölçme aracının sonuçlarının bu bilgilere katkıda bulunacağı yargısına varması gerekir.*

Rehberlikte Ölçme Araçlarını Kullanma Yaklaşımları

Rehberlikte psikolojik ölçme araçlarının kullanılmasında iki farklı yaklaşım, uygulamaları biçimlendirmektedir. Birinci yaklaşımda, psi-

kolojik ölçme araçları, yetenek, ilgi ve kişilik özelliklerinin gelişme şartlarını belirlemede ve istenen en iyi değişikliği ve gelişmeyi sağlayacak koşulları görüp ortaya koymada kullanılmaktadır. Bu yaklaşımda psikolojik ölçme araçların sağladığı sayısal değerler yani puanlar, belirli bir çevrenin koşullarının sonuçları olarak görülmektedir. Diğer yaklaşımda ise, kullanılan psikolojik ölçme araçlarının sayısal değerlerinden yani puanlardan hareketle, birey veya bireylerin belli yetenek, ilgi ve diğer psikolojik özellikleri ile, büyük bir olasılıkla en iyi yapabilecekleri hususların ve bunlarla ilişki ortamların belirlenmesine çalışılmaktadır. Bu ikinci yaklaşımda bireyin özellikleri, sonuçlar olmaktan çok sebepler olarak görülmektedir.

İdeal olarak, Rehberlikte psikolojik ölçme araçlarını kullananların bu iki yaklaşımın belirli, seçilmiş hususlarından dikkatli bir sentez yapabilmeleri beklenmektedir. Diğer bir deyişle, bireysel farklılıkları belirleyecek psikolojik ölçme araçlarının yanı sıra, bireyler için daha iyi fonksiyon ve başarı gösterebilecekleri yeni tip çevre ve ortam değişimi önermemizde yardımcı olabilecek psikolojik ölçme araçlarını da geliştirme ve kullanma durumundayız. Örneğin, başarısız olduğu için Rehberlik servisine gelen bir öğrenciye yetenek, başarı, ilgi ve diğer psikolojik özelliklerini tanıma ve ona tanıtma için psikolojik ölçme araçlarını uyguladığımızı ve sayısal değerler elde ettiğimizi düşünelim. Bu değerlerin ışığında öğrencinin okuma güçlüğü ve kelime ilişkileri ile ilgili yetersizliği belirmiş olsun. Öğrenciye bu sonuçlar açıklandıktan ve bunların anlamları anlatıldıktan sonra "Bu okuma güçlüğüne ve kelime ilişkilerindeki yetersizlik durumuna göre, A, B, C, okulunda veya eğitim programında başarı şansın zayıf olup, X, Z, Y okul veya programlarında ise oldukça başarılı olman mümkündür. Aynı zamanda, senin diğer psikolojik ölçme araçlarıyla ölçebildiğimiz genel yeteneğinden ve seninle ilgili bilgilerden anlaşıldığı kadarı ile ana dildeki şu tip kurs veya geliştirme programlarına katılman senin bu alandaki başarını yükseltebilir. Eğer bu sağlanırsa, seninle ilgili olarak A, B, C, okul veya eğitim programlarında tahmin edilen başarı şansının da bu geliştirme programı ile orantılı olarak yükselmesi söz konusudur. Senin halihazırdaki durumunla başarılı olabilme olasılığı yüksek olan okula, programa girmeyi (ki bunlar X, Z, Y olup, sen bunları tercih etmediğini belirtmektensin) veya senin kendini değiştirmeyi, geliştirmeyi deneyerek tercih ettiğin okul veya programda (yani A, B, C okul veya programları) daha iyi başarı göstermek üzere hazırlanmayı *senin kararlaştırman şart olmaktadır.*) biçiminde bir yorum ve iletişim ile yardımda bulunmak söz konusu olabilir.

Psikolojik ölçme araçlarının Rehberlikte kullanılmasında belirlenebilecek amaçları sınıflamada çok değişik yaklaşımlar vardır. Genel bir bilgi vermek için amaçlar iki ana kategoride toplanarak tartışılacaktır. Ayrıca her iki ana kategoride alt kategorilere de yer verilecektir.

A- Bilgi Edinme Amacı ile Psikolojik Ölçme Araçlarını Rehberlikte Kullanma

Burada, daha önce birey hakkında mevcut olmayan bilgi veya bilgileri edinmek veya mevcut bilginin güvenilirliğini sağlamak için aynı veya benzer fonksiyon gösteren psikolojik ölçme araçlarını kullanmak amaç olmaktadır. Bir diğer deyişle, “*Karar Kuramı*” bu yaklaşımın kuramsal modeli olmaktadır. Yani, psikolojik ölçme araçlarından elde edilen bilginin değeri, psikolojik ölçme aracının sonuçlarına dayalı olmadan varılacak, mümkün olan en iyi kararı *ne kadar geliştirdiği* ile saptanmaktadır. Oysa, ölçme amacı ile kullanmada önemli olan, “*Klasik Korelasyon Kat Sayısı*” yaklaşımında, psikolojik ölçme aracının sonucuna dayalı *kararın şansa dayalı karardan ne kadar iyi olduğu* aranmakta ve kayıt edilmeye çalışılmaktadır.

Psikologlar, önemli ve ölçülmesi çok güç hedefler, özellikler için, tekniği açısından mükemmel olmayan psikolojik ölçme araçlarını kullanmanın; örneğin yaratıcılık, tavırlar, tutumlar, gibi psikolojik özellikleri ölçmenin, psikolojik ölçme aracı sonuçları dışında elde edilmiş bilgiye ek olması düşüncesi ile sadece çok yüksek geçerliği olan psikolojik ölçme araçlarını kullanmaktan daha akıllı bir iş olduğunu söylemektedirler.

Bilgi edinme amacı ile psikolojik ölçme araçlarını kullanmada bilgi türüne göre düşünülebilecek alt kategoriler şunlardır:

1) Psikolojik Danışma Ya da Rehberlik Öncesi “Teşhis” Tipi Bilgiler İçin Psikolojik Ölçme Araçlarını Kullanma:

Bu tip kullanmada, rehberlik uzmanı birey veya bireylerin gereksinmelerinin, kendi hizmet ve olanakları içinde olup olmadığını saptamayı amaç edinebilir. Ayrıca, bireylerin problemlerinin, ilgilerinin belirgin alanlara göre durumunu saptamaya çalışabilir. Okullarda Kuder Meslek Alanları Tercih Envanteri ile Problem Tarama Listeleri bu amaçla kullanılabilir. Böylece öğrencilerin belirgin problemleri, kişisel, eğitsel, meslekî, parasal, sağlık gibi alanlar yönünden ortaya konabilir. Bu konuda, psikolojik ölçme araçları ve görüşmeler tekniği ya-

ni sıra anketler gibi araçlar da kullanılabilir. Özetle, bu tip kullanmada ana amaç, problemin veya problemlerin yerini, alanını saptamaktır.

2) *Psikolojik Danışma, Ya da Rehberlik Sürecinde Gerekli Bilgiler İçin Psikolojik Ölçme Araçlarını Kullanma:*

Psikolojik Danışmada ve Rehberlikte, söz konusu öğrenciler ve ve problemler için hangi yaklaşımı, yöntemi, hangi araçları ve teknikleri kullanmak gerektiği kararını vermek için psikolojik ölçme araçları kullanılmaktadır. Örneğin, okullarımızda “yöneltme” bir sorun olduğuna göre bu iş için verilecek kararlara yardımcı olmak üzere öğrencilerin yeteneklerini, ilgilerini ölçmek amacı ile psikolojik ölçme aracı kullanılması düşünülebilir. Ayrıca, Psikolojik Danışmadan ve Rehberlikten daha gerçekçi beklentiler geliştirmeye yardımcı olmak amacı ile de psikolojik ölçme aracı kullanılmaktadır. Bazen psikolojik ölçme araçlarının ortaya koyduğu sonuçlara, geçici olarak verilmiş bir kararı veya kararları pekiştirmek için gerek duyulabilir. 9. sınıftaki bir öğrencinin veya öğrencilerin 10. sınıfta ayrılacakları öğretim programını seçme yönünde verdikleri kararlarını, yönelmelerini, psikolojik ölçme araç sonuçları ile pekiştirmeleri onların gelişmelerine yardım sağlar.

3) *Bireylerin Psikolojik Danışma, Ya da Rehberlik Sonu Kararları İlgili Bilgiler İçin Psikolojik Ölçme Araçlarını Kullanma:*

Rehberliğin en önemli servislerinden biri olan Psikolojik Danışmanın amacı, genellikle gerçekteki eylem seçenekleri arasından yapılacak seçimde, gelecek için kararları vermede ve planlar yapmada bireye yardım sağlamak olmaktadır. Bununla ilgili olarak, psikolojik ölçme araçları bireye kendisi ve gerçekteki olgular hakkında mevcuda ek bilgiler vermekte ve planlama ve seçmeye yardımcı olmaktadır.

Bireyin karar verme ve planlar yapmada bilgilere duyduğu gereksinimin üç boyut içinde ele alınması gerekmektedir. Bu boyutlar şunlardır:

- i. Bireyin bilgi edinme sürecine bağlı duygularının, isteğinin derecesi,
- ii. Bireylerin belirttiği bilgi gereksinmesinin yüzeysel oluşu, üstün-körülük derecesi,
- iii. Düşünülen seçeneklerin ve bilgi isteminin geçerlik derecesi.

Psikolojik ölçme araçlarını Rehberlik amacı ile kullanmada yukarıda belirtilen üç boyut önem taşımaktadır. Elde edilecek bilgiler, *bireyi kendisine tanıtmada* kullanılacağından, bu bilgilere bireyin gereksinme duyması ve bunu belirtmesi gerekmektedir. Aksi halde, bireyin istek göstermediği bilgileri toplamak ve bunun için psikolojik ölçme araçlarını kullanmak Rehberlik amacından çok ölçme veya yönetim amacına uygun olur.

B- Bilgi Edinme, Bilgi Verme Amacı Dışında Psikolojik Ölçme Araçlarını Rehberlikte Kullanma

Psikolojik ölçme araçlarının bu biçimde kullanılmasında, bireye bilgi verme, bilgi sağlama önemli olmamaktadır. Bilgi edinme, bilgi verme dışında psikolojik ölçme araçlarını Rehberlikte kullanmada belirlenebilecek alt kategoriler şunlar olmaktadır:

1) Önceden Ele Alınmamış Alanlarda İlgiyi Uyardırma:

Psikolojik ölçme araçlarının bu biçimde kullanılmasında, eğitsel ve meslekî alanlara ilgiyi uyandırma ve yönlendirme, amaç edinilmektedir. İlgiyi ölçen psikolojik ölçme araçlarını kullanma ve öğrencilerin meslek alanlarına, toplumdaki işgücü durumuna dikkatlerini çekme bu tip bir kullanmaya bir örnek olabilir.

2) Daha Sonraki Psikolojik Danışma, Ya da Rehberlik İçin Temel Hazırlama:

Rehberlik uzmanının, öğrencilerle yaptığı görüşmelerde uzman'ın onlarla ilgilendiğini ve onların yeteneklerini, ilgilerini ve diğer özelliklerini okula uyum ve geleceği planlama yönlerinden kendisi ile tartışmanın mümkün olduğunu iletmesi faydalıdır. Böyle bir iletişimden sonra öğrenciler psikolojik ölçme araçlarının uygulanmasıyla ilgilenebilirler.

3) Karar Verme Sürecinde Tecrübe Edinme:

Bu tip kullanma özellikle Psikolojik Danışma süresince danışanın danışmana gereksiz biçimde dayanmasını önlemek bakımından önemli olmaktadır.

4) Araştırma:

Rehberlik uzmanının, araştırma olarak planladığı işlerinde psikolojik ölçme aracı kullanması rehberlik süreci ile ilgili olmaktan çok bir soruna yönelik araştırma ile ilgilidir.

Rehberlikte psikolojik ölçme araçlarının kullanılması konusunda yukarıda verilen genel açıklamalara bir iki hususu eklemekte yarar olacaktır. Öğretmenler, rehberlik uzmanları, öğrencilerle, belli durumlarda ilişki içinde olup onları gözleme olanağına sahiptirler. Bu ilişkileri ve gözlemleri sonucu öğrenciler hakkında bir çok bilgiler edinirler. Bu bilgilerin salt gözleme dayanması ve belirli psikolojik özellikleri yansıtmaktan uzak kalması söz konusu olabilir. Gözlem ve ilişkiler sonucu elde edilen bilgiler belirli ölçülerde gözlemciden, gözlenenenden, gözlem metodundan ve diğer hususlardan dolayı geçerli ve sürekli olmayabilir. Psikolojik ölçme araçları bize, gözlem tipi bilgi edinmeden farklı olarak, belirli psikolojik özellikler veya özellik için birey hakkında sistemli, sürekli ve geçerli olduğu saptanabilen bilgileri standart metodlarla sağlayabilmektedir. Psikolojik ölçme araçlarıyla sağlanan bilgiler Rehberlik hizmetlerini daha anlamlı hale getirmektedir. Ancak bu bilgiler *bireyi ona tanıtmaya ve ona yardımcı olma amacı çerçevesinde toplanmalıdır*. Bu tip bilgi toplama işinde genellikle belli başlı sorunlar şunlar olmaktadır:

i. Rehberlikte, belirli amaçlar için psikolojik ölçme araç veya araçlarını seçme sorunu. (Memleketimiz için henüz yeter sayıda ve düzeyde araçlar geliştirilmemiş olduğundan bu sorun söz konusu olmayabilir.)

ii. Seçilen psikolojik ölçme araçlarını belirlenen standart esaslarına göre uygulama ve puanlama sorunu.

iii. Psikolojik ölçme araçlarının ortaya koyduğu sonuçları, Rehberlik amacı çerçevesinde yorumlama sorunu.

iv. Yorumları, öğrenciye, öğretmenlere ve diğer ilgililere Rehberlik amacı çerçevesinde, duyurma, ulaştırma ve rapor etme sorunu.

Ayrıca psikolojik ölçme araçlarını bütün amaçları çerçevesinde, özellikle Rehberlikte, kullanmada belirlenmesi gereken önemli bir nokta da bu araçları kimlerin uygulaması veya uygulayabilmesidir. Psikolojik ölçme araçları, belirli ve sürekli bir profesyonel emeğin ürünü olup amacı ve belirlenmiş olan açıklamaları dışında kullanılması hem aracın hem de uygulanan bireylerin kişisel ve doğal haklarını zedeler.

Psikolojik ölçme araçlarını, bunların mahiyeti ve kullanılması ile ilgili olarak öğrenim görmeyen ve tecrübesi olmayanların kullanması zararlıdır ve meslek aktöresine sığmaz. Psikolojik ölçme araçlarının Rehberlikte kullanılmasında meslek aktöresi ve ilkeleri yönünden dikkate alınması gereken dört temel husus şunlardır:

a. Rehberlik uzmanı, olanaklar ve kendi yeterliliği düzeyinde, kendisinin ve mesleğinin gelişme sınırları içinde hizmet sunmaktadır, görev yapmaktadır.

b. Bu hizmet sunuşta, görev yapmada, bireyin, kuruluşun, yörenin ve genel olarak toplumun refah ve saadeti, görevi yaparken bir ölçüt olarak düşünölmektedir.

c. *Rehberlik uzmanı, bireyin problemlerini birey için çözmek amacıyla* birey ile ilgili bilgi toplama durumunda değildir. Sunduđu hizmetin odak noktası birey, onun gereksinimleri ve onun problemlerini çözebilecek gelişmeyi göstermesine yardımcı olmaktadır.

d. Psikolojik ölçme araçlarını kullanmak için mesleki formasyon, sertifika ve tecrübe şarttır. Bu hususlar dikkate alınmadan yapılacak işleri “Rehberlik” kavramı ile belirlemek ve “Rehberlik”ten beklenilenlere ulaşmak olanağı yoktur.

Okullarımızda Rehberlik Servislerinde Psikolojik Ölçme Araçları Kullanma

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nda ifadesini bulan ve VIII. ve IX. Milli Eğitim Şuraları kararlarında ana çerçevesi belirlenmiş olan, orta dereceli okullarımızın ikinci devresindeki Rehberlik servislerimizin çalışmalarında psikolojik ölçme araçlarını kullanma önemli bir sorun olmaktadır. Bu genel soruna, psikolojik ölçme aracı hazırlamak, geliştirmek, okullara göndermek, uygulayıcıları seçmek, uygulamalar için haftalık ders programında yer ayırmak, uygulanan psikolojik ölçme araçlarının sonuçlarını yorumlamak ve öğrencilere ulaştırmak gibi hususlar girmektedir.

Orta dereceli okullarımızın ikinci devresindeki Rehberlik servislerinin çalışmalarına ait esasların merkezden hazırlanılması, geliştirilmesi ve yürütölmesinin desteklenmesi ve gerekli kaynak ve araç-gereçlerin hazırlanması konusu Milli Eğitim Bakanlığınca Planlama-Araştırma ve Koordinasyon Dairesine (Halen Talim ve Terbiye Dairesi) verilmiş bulunmaktadır. Bu görev çerçevesinde Dairenin, 1952 yılında kurulmuş olan Test ve Araştırma Bürosundan devir almış olduğu psikolojik ölçme araçlarından, okullarımızda rehberlik amacı ile ve o çerçevede kullanılacak olanları seçmesi ve kullanılmaya hazırlaması yarar sağlayacaktır. Okullardaki Rehberlik servisleri için mevcutlar arasında psikolojik ölçme araçları hazırlama ve okullarda kullanılmasını gerçekleştirme şunları sağlayabilir:

i. Okullarımıza Rehberlik servislerinde görev yapmak üzere atanmış bulunan Rehberlik Uzmanı ve Uzman yardımcısına, psikolojik ölçme araçları anlamlı bir Rehberlik Programı başlatmaları için olanak sağlayacağı gibi, bu elemanların “okul” tarafından kabulünde ve benimsenmelerinde de etkili olabilecektir.

ii. Okullarımızda kurulmuş bulunan Rehberlik servislerinin, öğrencilerin ilgi, yetenek (istidat) ve yetenekleri ölçüsünde ve doğrultusunda yönelmelerinde, yöneltilmelerinde psikolojik ölçme araçlarıyla yardımcı olabilmelerini destekleyecek ve kolaylaştıracaktır.

iii. Okullarımızda kurulmuş bulunan Rehberlik servislerinin ve bütün okullarımızda mevcut “sınıf öğretmenliği” çalışmalarının, öğrenciye götüreceği hizmetlerin, öğrenciyi psikolojik ölçme araçlarıyla çok yönlü ve yansız tanımanın sağlayacağı avantaj ve verilerle, daha yararlı olması sağlanabilecektir.

Bugüne kadarki uygulamalar ve geliştirilmiş olan psikolojik ölçme araçlarını dikkate alarak Rehberlik gayesiyle yurdumuzda kullanılabilir olan psikolojik ölçme araçlarını ilk adımda şöyle sıralayabiliriz:

1. Genel Yetenek Testleri. (TYT) (11-17)
(Primary Mental Abilities'den tercüme edilmiş olan test)
2. Kuder Tercih Envanteri: CH
(Kuder Preference Records Form C'den adapte)
3. Problem Tarama Listesi
(M. E. B. Test ve Araştırma Bürosu tarafından geliştirilmiş olan listenin Lise formu)
4. Gazi-Beier Testleri
(Dr. D. C. Beier tarafından hazırlanmış olan testler)

İlk adım çerçevesinde belirtilen bu psikolojik ölçme araçları Rehberlik uygulamaları için tahsis edilebilir ise psikolojik ölçme uzmanlarının yönetiminde bu araçların okul Rehberlik servisi elemanlarınca kullanılabilir hale getirilmesi çalışmalarına girişilmesi anlamlı olur. Belirlenen bu araçların tercüme edilmiş araçlar olmaları, Rehberlik amacı ile kullanmada büyük sakıncalar yaratmaz. Yukarıda da belirtildiği gibi amaç, birey hakkında mevcut bilgiye ek olabilecek bilgileri toplamak olup, birey hakkında “seçme kararı” bu sonuçlara dayandırılmayacaktır.

Genel Yetenek Testlerinin bugüne kadar memleketimizdeki uygulamaları da dikkate alınarak eğitim ve öğretim sistemimizin özelliklerine adaptasyonun çalışmaları çerçevesinde, Rehberlik amacı ile kullanılmak üzere norm geliştirme işlemlerine de girilebilir. Geliştirilecek ve kullanılmaya hazırlanacak ve bazı ön normları ve yorumlar için istatistiksel değerleri saptanacak olan bu yetenek testinin, ders yılı başında Rehberlik servisleri veya sınıf öğretmenlerince bütün öğrencilere uygulanmasının planlanması ve gerçekleştirilmesi anlamlı ve yararlı olur. Bu araç öğrencinin dile, sayıya ve şekile dayanan yetenekleri hakkında geçer ve güvenilir bilgiler sağlayacak ve bu bilgiler bireyi tanıma ve onu kendisine tanıtmaya işlemlerine katkılarda bulunacaktır.

Genel Yetenek Testlerinin Rehberlik servislerinde kullanılması, hazırlanacak bir el kitabı çerçevesinde sağlanır ise elde edilecek verilerden bütün yurt için veya yöresel normlar geliştirilebilir ve bu normlar aracın ortaya koyacağı sonuçları yorumlamada esas alınabilir. Özellikle, orta öğretimin ikinci devresinin ilk yılında öğrencilerin farklı öğretim programları arasından seçim yaparak bir öğretim koluna yönelmesinde veya yöneltmesinde, Rehberlik servisleri için belirlenmiş olan psikolojik ölçme araçlarının, Genel Yetenek Testlerinin, geliştirilmiş olan tahmin, kestirme güçleri ve geçerlilikleri çerçevesinde öğrencilere ve okullara yardımcı olması ve öğrencilerin başarı oranının yüksek olacağı bir alanda öğrenim yapmalarına olanak sağlaması söz konusudur.

İlgi ölçme aracı olarak belirlenmesi önerilen Kuder Tercih Envanteri, Form CH, 1950'lerden bu yana yurdumuzda kullanılmakta olan bir psikolojik ölçme aracıdır. Bu aracın, bireyin gelişmesinde, kendisine uygun seçimler yapmasında, bireye ilgi alanları yönünden anlamlı bilgiler sağlaması söz konusudur. İlgi, bireyin gelişmesinde, eğitim ve öğretim çalışmalarında yetenek ile yakından ilgisi olan bir psikolojik özellik olarak gün geçtikçe önem kazanmaktadır. Özellikle ilgi'nin ölçülmesi ve ölçü sonuçlarının bireyin kararlarında etkili olabilmesi konuları Rehberlik ve Psikolojik Danışma çalışmalarında önemli bir yer tutmaktadır. Kuder Tercih Envanterinin öğrencilere uygulanması sonuçlarının ortaya koyacağı verilere dayalı olarak, yurdumuz için veya yöresel normların geliştirilmesi, ilgi alanları ile yurdumuzdaki meslek alanları arasındaki ilişkinin saptanması çalışmalarının başlatılması gerekmektedir. Bu ise, ilgi ölçme işleminin Rehberlik servislerince okullarda yürütülmesi ile mümkündür.

Problem Tarama Listeleri özellikle okullarımızda, öğrencilerin problem alanlarını öğrenmek ve buna dayalı olarak gerekli, yönetim, öğretim ve Rehberlik çalışmalarını başlatmak, tedbirler almak olanağını sağlayacak niteliktedir. Kullanılmaları ve elde edilen sonuçlar belirli sınırlılıklar içinde Rehberlik servislerinde bireyi veya bireyleri sıkıntıları ve problemleri yönlerinden tanıma ve onları kendilerine tanıtmaya olanağını vermektedir.

Dördüncü olarak belirtilen testler, Gazi-Beier Testleri ise Rehberlik servislerinin Psikolojik Danışma işlemlerinde önemli olan kişilik ve duygusal hayat ile ilgili özellikleri belirlemede yararlanılabilecek araçlardır. Bu araçların kullanılması, geliştirilmesi ve sonuçların yorumlanması yukarıda sayılan psikolojik ölçme araçlarına oranla daha karmaşık ve güç olmaktadır.

Özet olarak, okullarımızdaki Rehberlik Servislerinde psikolojik ölçme araçlarını kullanmak, Rehberlik servislerinin fonksiyonlarını belirlemede yardımcı olacak bir özellik ortaya koymaktadır. Milli Eğitim Bakanlığının ilgili dairesinde mevcut olan psikolojik ölçme araçlarından Rehberlik amacı ile belirli araçlar seçmek ve bunları, bir proje çerçevesinde geliştirip okul Rehberlik servislerinde kullanılabilir hale getirmek olanağı vardır. Psikolojik ölçme araçlarını Rehberlik servislerinde kullanmak, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun ön gördüğü yeteneğe, yetikliğe, ilgi ve başarıya dayalı eğitim ve öğretimi sağlayacak ve bireyi, gelişen, öğrenen olarak ele alarak ona yardım etmek olanağını yaratacaktır.